

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія природничих дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор

з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

2017р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи охорони праці

(шифр і назва навчальної дисципліни)

галузь знань

0101 Педагогічна освіта

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність

5.01010101 Дошкільна освіта

(шифр і назва спеціальності)

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2259/17
Сит
(підпис) (прізвище, ініціали)
«   » 20 17 р.

Київ – 2017

Робоча програма «Охорона праці» для студентів

галузь знань
спеціальність

0101 Педагогічна освіта
5.01010101 Дошкільна освіта

Розробник: Кравченко Наталія Володимирівна,
викладач циклової комісії природничих дисциплін
Університетського коледжу Київського університету
імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії природничих дисциплін

Протокол від «29» серпня 2017 року № 1

Голова циклової комісії природничих дисциплін

(Глухенька Л.М.)

© _____, 2017

© _____, 2017

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 1,5	Галузь знань 0101 Педагогічна освіта Спеціальність 5.01010101 Дошкільна освіта	Нормативна
Модулів – 2		Рік підготовки: 3
Змістових модулів – 2		
Загальна кількість годин – 45 год		Семестр: 5
		Лекції : 12 годин
	Семінарські заняття: 10 годин	
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	Самостійна робота: 15 години
		Індивідуальні завдання: 6 годин
		Модульний контроль 2 години
		Вид контролю: екзамен

2 Мета та завдання навчальної дисципліни

Охорона праці (ОП) – нормативна дисципліна, яка вивчається з метою формування у майбутніх фахівців необхідного в їхній професійній діяльності рівня знань та умінь із правових та організаційних питань охорони праці, виробничої санітарії, безпеки процесів праці та пожежної безпеки, визначеного відповідними державними стандартами освіти, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників.

Вивчення зазначеної дисципліни пов'язана з тим, що разом із науково - технічним прогресом, поліпшенням умов праці, зменшенням долі некваліфікованої ручної праці, виведенням працівників із зони шкідливого виробництва, людина стала заручником. Допускаються серйозні виробничі аварії з груповими нещасними випадками. Практика показує, що ліквідація нещасних випадків, аварій та катастроф на виробництві потребує значно більших затрат, ніж їх попередження.

Працівник, що володіє професійними навичками та знаннями правил безпеки, передбачає можливість одержати травму чи набути професійне захворювання і застосовує знання і заходи для зменшення або і зовсім виключення такої можливості. Тому вивчення дисципліни, що стосується охорони праці сприятиме зменшенню виробничого ризику та збереженню життя і здоров'я багатьох людей.

Метою вивчення дисципліни є: формування у майбутніх фахівців певного рівня знань з правових та організаційних питань охорони праці, фізіології, гігієни праці, виробничої санітарії та безпеки, а також вироблення компетентнісних умінь для забезпечення оптимального управління охороною праці на підприємствах, організаціях, навчальних закладах з господарської, економічної та науково-освітньої діяльності формування відповідальності за особисту і колективну безпеку, усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

Завдання вивчення дисципліни:

- аналіз сучасного національного та міжнародного законодавства щодо охорони праці;
- вивчення процесу організації охорони праці на підприємстві;
- вміння провести розслідування нещасних випадків та аварій на виробництві;
- облік професійних захворювань на підприємстві;
- вивчення категорій «виробнича санітарія» та «гігієна праці»;
- аналіз сучасних вимог щодо електробезпеки та основ пожежної безпеки.

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті студентами знань, умінь і здатностей (компетентностей) ефективно вирішувати завдання професійної діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці та гарантуванням збереження життя, здоров'я та працездатності у сфері професійної діяльності педагогічних працівників.

Компетентності, якими має оволодіти студент у процесі вивчення дисципліни:

Основні загальнокультурні та професійні компетентності

В результаті вивчення дисципліни «Охорона праці» молодші спеціалісти з відповідних спеціальностей та напрямів підготовки повинні бути здатними до

вирішення професійних задач діяльності, пов'язаних з забезпеченням життя, здоров'я і працездатності під час роботи та мати такі основні загальнокультурні та професійні компетентності з охорони праці:

Загальнокультурні компетентності

- здатність до ефективного використання положень нормативно-правових документів в своїй діяльності;
- володіння основними методами збереження здоров'я та працездатності виробничого персоналу;

Професійні компетентності

в виробничо-технологічній діяльності:

- обґрунтування вибору безпечних режимів, параметрів, виробничих процесів (в галузі діяльності);
- ефективне виконання функцій, обов'язків і повноважень з охорони праці на робочому місці. у виробничому колективі;
- проведення заходів щодо усунення причин нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві;

в організаційно – управлінській діяльності:

- проведення заходів з профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності;
- здатність до організації діяльності у складі первинного виробничого колективу з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці;
- методичне забезпечення і проведення навчання та перевірки знань з питань охорони праці серед працівників організації (підрозділу);

в проектно – конструкторській діяльності:

- впровадження безпечних технологій, вибір оптимальних умов і сучасних технологічних та наукових досягнень в галузі охорони праці.

Загальний обсяг годин відведених на вивчення дисципліни складає

45 години, з них: 12 годин – лекційні, 10 годин – семінарські заняття, 6 годин – індивідуальна робота, 15 годин – самостійна робота в поза навчальний час, 2 години – модульна контрольна робота. Курс вивчення студентами навчальної дисципліни «Охорона праці» завершується підсумковим контролем – екзаменом.

3.Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль I

Правові та організаційні питання охорони праці

Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці

Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці

Тема 3. Державне управління, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці

Тема 4. Охорона прці на підприємстві. Профілактика травматизму та професійних захворювань

Тема 5. Навчання з питань охорони праці

Змістовий модуль II.

Основи фізіології та гігієни праці. Виробнича санітарія.

Тема 6. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії

Тема 7. Основи виробничої безпеки

Тема 8. Основи пожежної безпеки

4. Структура навчальної дисципліни «Охорона праці»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
лекції		семінари	індив-на	сам. роб	мод. контр	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль І						
Правові та організаційні питання охорони праці						
Тема 1. Вступ. Загальні питання охорони праці	2	2				
Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці	6	2	2	2		
Тема 3. Державне управління. Державний нагляд і громадський контроль за охороною праці	4			2	2	
Тема 4. Охорона праці на підприємстві. Профілактика травматизму та професійних захворювань	8	2	2		4	
Тема 5. Навчання з питань охорони праці	4		2		2	
Разом за змістовим модулем 1	24	6	6	4	8	
Змістовий модуль 2						
Основи фізіології та гігієни праці. Виробнича санітарія						
Тема 6. Основи фізіології, гігієни та виробничої санітарії	6	2	2		2	
Тема 7. Основи виробничої безпеки	9	2	2	2	3	
Тема 8. Основи пожежної безпеки	6	2			2	2
Разом за змістовим модулем 2	21	6	4	2	7	2

Всього	45	12	10	6	15	2
---------------	-----------	-----------	-----------	----------	-----------	----------

5. Теми семінарських занять

№з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Семінар № 1 Тема: «Правові та організаційні основи охорони праці»	2
2	Семінар № 2. Тема: «Охорона праці на підприємстві. Профілактика травматизму та професійних захворювань»	2
3	Семінар № 3 Тема: «Навчання з питань охорони праці»	2
4	Семінар № 4 Тема: «Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії»	2
5	Семінар № 5 Тема: «Основи виробничої безпеки»	2
	Разом	10

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кіль-сть годин	Кіль-сть балів
1	Тема 1. Державне управління, державний нагляд і громадський контроль.	2	5
2	Тема 2. Охорона праці на виробництві. Профілактика професійного травматизму та професійних захворювань.	4	5
3.	Тема 3. Навчання з питань охорони праці	2	5
4.	Тема 4. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії.	2	5
5.	Тема 5. Основи виробничої безпеки.	3	5
6.	Тема 6. Основи пожежної безпеки.	2	5
	Разом	15	30

**Карта самостійної роботи студентів
VIII семестр**

Табл.6.1

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
Змістовий модуль I			
Правові та організаційні питання охорони праці			
Тема 1. Державне управління, державний нагляд і громадський контроль за охороною праці. (2 год)	Тестування, підсумковий контроль знань	5	II - III
Тема 2. Охорона праці на підприємстві. Профілактика травматизму та професійних захворювань. (4 год)	Семінарське заняття, тестування, підсумковий контроль знань	5	III -IV
Тема 3. Навчання з питань охорони праці.(2год)	Семінарське заняття. Тестування. Підсумковий контроль знань	5	V- VI
Всього: 8год.		15 балів	
Змістовий модуль II			
Основи фізіології та гігієни праці. Виробнича санітарія			
Тема 4. Основи фізіології. гігієни праці та виробничої санітарії. (2 год)	Семінарське заняття, тестування, підсумковий контроль знань	5	VI - VII
Тема 5. Основи виробничої безпеки.(3 год)	Семінарське заняття, підсумковий контроль знань	5	VIII - IX
Тема 6. Основи пожежної безпеки. (2 год)	Тестування, підсумковий контроль знань	5	IX - X
Всього: 7год.		15 балів	
Всього по предмету: 15 год.		30 балів	

7. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* вправи.

2) За логікою передачі і сприйманням навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни.

8. Методи забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Плани – конспекти семінарських занять.
3. Робоча навчальна програма.
4. Тестові завдання для поточного контролю знань.
5. Тестові завдання для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів.
6. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплекс тестових завдань для підсумкового контролю).
7. Презентації до лекцій.
8. Рекомендації щодо виконання студентами самостійної роботи.

9. Методи контролю

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- ***Методи усного контролю:*** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- ***Методи письмового контролю:*** письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат.
- ***Комп'ютерного контролю:*** тестові програми.
- ***Методи самоконтролю:*** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82 – 89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 – 81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 – 74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
T	60 – 68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 – 59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1 – 34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Охорона праці» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок. Розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п.ІУ), де визначено види і терміни контролю.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного(модульного контролю)

Види діяльності	Кількість	Розрахунок	Загальна сума за видами діяльності
1.Лекція (відвідування)	6	6 x 1	6
2. Семінарське заняття (відвідування)	5	5 x 1	5
3. Робота на семінарському занятті	5	3 x 10	30
4. Виконання модульної контрольної роботи	1	1 x 25	25
5. Виконання самостійної роботи	6	6 x 5	30
6. Тести	4	10 x 4	40
Підсумковий рейтинговий бал	136 балів		
Форма контролю - <i>екзамен</i>			
	136: 60= 2,27 (коефіцієнт) Екзамен 40 балів		

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль №1			Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	136
61			75						

Коефіцієнт: $136 : 60 = 2,27$

Екзамен 40 балів

11. Очікувані результати

У результаті вивчення нормативної дисципліни «Охорона праці» студенти зможуть **володіти:**

- базовими знаннями з правових та організаційних питань з основ охорони праці, - знаннями щодо використання нормативно-правових актів з охорони праці в своїй діяльності;
- базовими знаннями з питань державної політики в галузі охорони праці та основ методичного забезпечення проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці серед працівників організації;
- навичками впровадження і контролю щодо виконання перспективних, оперативних і поточних планів, наказів і розпоряджень органів управління підприємства з охорони праці;
- знаннями з основ фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії, принципами, методами і засобами контролю параметрів шкідливих і небезпечних виробничих чинників на робочих місцях;
- навичками профілактики професійних захворювань і отруєнь на виробництві;
- основними методами збереження здоров'я та працездатності працівників;
- професійними навичками та знаннями правил безпеки;

розуміти:

принципи побудови системи управління охороною праці, її структуру і завдання, організацію охорони праці на підприємстві (виробництві);

аналізувати і прогнозувати:

- основні причини виникнення нещасних випадків, професійних захворювань та отруєнь на виробництві, забезпечення виконання у повному обсязі заходів з колективної та особистої безпеки;
- обстановку і приймати рішення щодо дій у небезпечних та надзвичайних ситуаціях з використанням методів оцінювання і управління ризиками;
- механізми впливу небезпек на людину, визначати характер взаємодії організму людини з небезпеками навколишнього середовища з урахуванням специфіки механізму токсичної дії небезпечних речовин, енергетичного впливу та комбінованої дії вражаючих небезпек;
- вплив шкідливих речовин на організм людини та засоби і заходи захисту від шкідливої дії речовин на виробництві;
- умови праці відповідно до конституційного права кожного громадянина на належні безпечні і здорові умови праці та пріоритету життя і здоров'я працівників;

розпізнавати:

- основні причини виробничого травматизму та професійної захворюваності;
- шкідливі речовини за характером впливу на організм людини;
- основні заходи і засоби захисту працівників від шкідливих і небезпечних виробничих чинників типових для певних видів діяльності, загальні вимоги з техніки безпеки, електро- та пожежної безпеки в установах (організаціях);
- види відповідальності за порушення правил та норм з охорони праці.

12. Рекомендована література

Основна література

1. Жидецький В.Ц. «Основи охорони праці»: підручник – 4-е видання, доповнене і перероблене/ В.Ц. Жидецький - К.: Знання, 2010 - 375 с + компакт диск.
2. Грибан В.Г. «Охорона праці»: підручник/ В.Г. Грибан, О.В. Негодченко– К.: Центр учбової літератури , 2011 – 280 с.
3. Атаманчук П.С. «Основи охорони праці»: підручник / П.С. Атаманчук, В.В. Мендерецький. О.П. Панчук, О.Г. Чорна– К.: Центр учбової літератури. 2011 – 224 с.
4. Грищук В.М. «Основи охорони праці»: підручник/ В.М. Грищук– К.: Кондор, 2010 – 240 с.
5. Ткачук К.Н. «Охорона праці та промислова безпека»: навчальний посібник / К.Н.Ткачук, В.В. Зацарний, Р.В. Сабарно, – К.: Лібра. 2010 – 268 с.
6. Гогіташвілі Г.Г. «Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами»: навчальний посібник/ Г.Г. Гогіташвілі, Є.Т. Карчевський, В.М. Лапін– К.: Знання. 2010. – 367 с.

4. Додаткова література

1. Гандзюк М.П., Основи охорони праці: підручник / М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський – К.:Каравелла, 2016 – 384 с.
2. Ткачук К.Н. «Охорона праці та промислова безпека»: навчальний посібник / К.Н. Ткачук, В.В. Зацарний, Р.В. Сабарно, С.Ф. Каштанов, С.Ф. Третьякова, К.К. Ткачук, А.В. Чадюк, за редакцією К.Н. Ткачука, В.В. Зацарного– К, 2009.
2. Пістун І.П. «Охорона праці. Законодавство, організація роботи»: навчальний посібник/ І.П. Пістун– Львів.: Тріада плюс, 2010 – 648 с.
3. Серіков Я.О. «Основи охорони праці»: навчальний посібник/ Я.О. Серіков – Харьков.: ХНАМГ , 2007 - 352 с.
4. Рекомендації щодо побудови, впровадження та удосконалення системи управління охороною праці. Затверджено Головою Держгірпромнагляду 07.02.2008 р.

Інтернет – ресурси

1. <http://www.dnopr.kiev> – офіційний сайт Державного комітету України з промислової безпеки, охорони праці та гірничого нагляду.
2. <http://www.mov.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства освіти і науки. Молоді та спорту України.
3. <http://www.mns.gov.ua> – офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
4. <http://www.social.org.ua> – офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. <http://www.nau.ua> – інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)»
6. <http://op.kri.ua> – портал НТУУ «КПІ». Матеріали з питань охорони праці.
7. <http://op.kri.ua> – сайт кафедри охорони праці, промислової та цивільної безпеки «НТУУ» КПІ.

**Навчально-методична карта дисципліни «Охорона праці» для спеціальностей «Дошкільна освіта», «Дизайн»
 Всього 45 год, з них аудиторних – 30 год. (лекції – 12 год., семінари – 10 год., індивідуальні – 6 год., модульний контроль – 2 год.)
 СО – 15 год., форма контролю – екзамен.**

Модулі	Змістовий модуль I						Змістовий модуль II				
Назва модуля	Правові та організаційні питання охорони праці						Основи фізіології та гігієни праці. Виробнича санітарія				
Кількість балів за модуль	61 бал						75 балів				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Теми лекцій	Вступ. Загальні питання охорони праці	Правові та організаційні основи охорони праці		Охорона праці на підприємстві. Профілактика травматизму та професійних			Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії		Основи виробничої безпеки	Основи пожежної безпеки	
Теми семінарських занять			Семінар №1. Правові та організаційні основи охорони праці		Семінар №2. Охорона праці на підприємстві. Профілактика травматизму	Семінар №3. Навчання з питань охорони праці		Семінар №4. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії			Семінар №5. Основи виробничої безпеки
Тести	20 балів						20 балів				
Модульна к/р	25 балів										
Самостійна робота	Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)		Табл. 6.1 (5 балів)
Підсумковий контроль	Екзамен										